

УДК 94:[351.3.073.53](477:18)1850.1659

ІЛЬНИЦЬКИЙ І.Л.

<https://orcid.org/0000-0003-2371-7226>

КНИГИНИЦЬКИЙ В.Ф.

<https://orcid.org/0000-0002-7124-4155>

ПАШКОВСЬКИЙ В.В.

<https://orcid.org/0000-0002-2098-1120>

<https://doi.org/10.33577/2313-5603.38.2022.65-76>

ДАВНЯ ІСТОРІЯ ЛЬВІВСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ГОСПІТАЛЮ

Вивчається середньовічна історія теперішнього Військово-медичного клінічного центру Західного оперативного командування Збройних Сил України. Встановлено, що в архітектурному комплексі серед сучасних будинків збереглися середньовічні архітектурні пам'ятки, які потребують докладного вивчення, реставрації та заходів із консервації та збереження. До них належить костел святого Лаврентія, монастир і шпиталь Боніфратрів – комплекс сакральних споруд, які є пам'ятками історії та культури, а також витоками сучасного госпіталю. Аналізуються знайдені в архіві документ від 19 серпня 1659 р. про заснування госпіталю, який підписаний Яном Собеським, у ті часи коронним хорунжим, яворівським старостою, у подальшому королем Польщі. Пропонується створити музей військової медицини регіону у приміщенні костелу святого Лаврентія. Підкреслюється, що в умовах російсько-української війни колектив військових медиків госпіталю відіграє важливу роль у порятунку та реабілітації поранених героїчних воїнів Збройних Сил України.

Ключові слова: львівський військовий госпіталь, Ян Собеський, середньовічна історія, костел о. Боніфратрів, історія військової медицини.

Постановка наукової проблеми та її актуальність. Збройна агресія російської федерації, яка триває з 24 лютого 2022 р., призвела до численних людських жертв, відбувається геноцид українського народу. Окупація українських земель супроводжується

Ільницький Ігор Людвігович, магістр державного управління, науковий співробітник науково-дослідного відділу Наукового центру Сухопутних військ, Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів.

Книгиницький Володимир Федорович, Заслужений працівник охорони здоров'я України, начальник Військово-медичного клінічного центру Західного регіону, м. Львів.

Пашковський Вадим Вікторович, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, начальник науково-дослідного відділу Наукового центру Сухопутних військ, Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів.

© Ільницький І. Л., Книгиницький В. Ф., Пашковський В. В., 2022

жахливими злочинами проти мирного населення, мародерством, руйнуванням українських міст і сіл, численних пам'яток історії і культури. З перших днів війни російські ракети та артилерійські снаряди пошкодили або зруйнували в Україні майже 170 пам'яток культури, зазнає ракетних обстрілів і стародавній Львів, місто, де увесь архітектурний ансамбль історичного центру Львова внесений до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Критеріїв, за якими Львів був внесений до світової спадщини ЮНЕСКО, було два. Перший, що на порівняно невеликій території зберіглася архітектура різних стилів, яка між собою дуже добре поєднана. Другий, що на цій території зберіглася спадщина різних національностей, що населяли Львів в часи Середньовіччя і протягом всього існування міста.

Сучасна російсько-українська війна актуалізувала необхідність дослідження проблем збереження та популяризації пам'яток минулого, більш прискіпливого його вивчення. Ще не повною мірою вивчена історія Військово-медичного клінічного центру Західного регіону Збройних Сил України, більш відомого у жителів Львова, як «госпіталь на Личаківській» (рис. 1).

Тут, у архітектурному комплексі серед сучасних будинків знаходяться середньовічні архітектурні пам'ятки, які потребують докладного вивчення, реставрації і заходів із консервації та збереження. До них належать костел святого Лаврентія, монастир і шпиталь Боніфратрів – комплекс сакральних споруд, які є історичними витоками сучасного госпіталю.

Метою статті є висвітлення історії виникнення споруд військового госпіталю у ХУІІ ст., який поклав початок розвитку військової медицини у регіоні.

Історіографія проблеми. Про військовий шпиталь, а точніше, про будівництво костелу святого Лаврентія та монастиря і шпиталю Боніфратрів, є наукові розвідки О. Духа в Енциклопедії Львова (Дух О., 2010), у краєзнавчих нарисах В. Вуйцика та Р. Липки «Зустріч зі Львовом» (Вуйцик В., Липка Р., 1987), у книжці І. та Л. Качорів «Львів крізь віки» (Качор І., Качор Л., 2004), в архітектурних довідниках про Львів та ін.

**Рис.1. Військово-медичний клінічний центр Західного регіону,
м. Львів**

Грунтовно дослідила історію львівської медицини О. Потимко (Потимко О., 2012). Популяризації порушеної теми сприяли статті В. Чернова (Чернов В., 2003), О. Шишки (Шишка О., 2002) та інших науковців.

Дослідники розрізняють два типи середньовічних шпиталів: світські (або міські, під патронатом магістрату) та парафіяльні (підпорядковані сакральній установі відповідної конфесії). Українська громада м. Львова в часи середньовіччя утримувала за свої кошти ряд закладів. До них належали парафіяльні шпитали св. Успенія, св. Богоявлення, св. Благовіщення, св. Миколая, св. Параскевії, св. Теодора, св. Юра.

Найбільш дослідженою є історія шпиталю Успенського братства у Львові (пізніше Ставропігія). У 1507 – 1542 рр. шпиталь розташовувався на Руській вулиці при Успенській церкві, в самому центрі середньовічного міста. Згодом його перенесли на Жовківську вулицю до монастиря св. Онуфрія. Зберіглося чимало документів, що характеризують специфіку діяльності братства щодо лікувальних закладів: дозвіл на будівництво чоловічого та жіночого шпиталів при монастирі св. Онуфрія; дотації на відбудову братського шпиталю; грамота про звільнення Онуфріївського шпиталю від податків; прізвища опікунів, кошторис шпиталю, позашпитальна добродійна діяльність Ставропігії тощо. Один із найдавніших шпиталів міста Львова при церкві св. Іоанна Хрестителя був заснований дружиною князя Лева Констанцією у 1270 р. й проіснував до 1480 р., коли його дерев'яна будівля

згоріла під час пожежі. Пізніше на цьому місті звели величний домініканський собор і монастир. Впродовж XIV – XVIII століть у Львові діяли три міські шпитали: св. Духа, св. Станіслава і св. Лазаря. Перший з них знаходився в середмісті (сучасна пл. Івана Підкови), два наступні на Краківському (в районі сучасних вулиць І.Тиктора – С. Наливайка) і Галицькому (в районі вул. Коперніка 27) передмістях. Є згадка також, що у 1418 р. існував шпиталь св. Єлизавети.

Виклад основного матеріалу. Історія створення лікувальної установи, на базі якої сьогодні розміщується Військово-медичний клінічний центр Західного регіону, сягає XVII століття. За легендою, у ті далекі часи поза мурами середньовічного міста, вздовж Глинянського тракту (сучасна вулиця Личаківська 26) росли величні дуби. Один із столітніх дубів від старості тріснув. Мешканці передмістя розмістили у розщілині образ святого мученика Лаврентія та почали звертатись до ікони з молитвами. Проїшло небагато часу, й образ став відомим на всю округу завдяки поширенням чуток про чудесне зцілення від різноманітних хвороб. Коли дуб впав від старості, з його деревини у 1536 р. побудували капличку з образом святого Лаврентія. Біля каплички збудували невеликий дерев'яний будиночок для перебування хворих (*Дух О., 2010, с. 20*).

У 1616 р. міські цехи гончарів і поворозників (виготовляли канати) вимурували з цегли капличку для розміщення образу св. Лаврентія. Перша письмова згадка про кам'яну церкву Лаврентія і при ній дерев'яний шпиталь, побудовані на межі XVI – XVII ст., належить М. Грюневегу (*Грюневег М., 1980, с.113*). Згадку німецького мандрівника підтверджує реляція 1600 р. архієпископа Яна Соліковського: притулок св. Лаврентія, даючи пристановище вбогим та хворим, діяв у цей час під опікою цеху гончарів (*Дух О., 2010, с. 21*).

У часи середньовіччя шпиталі в рідкісних випадках служили місцем для лікування хворих, що було зумовлено мінімізацією в їхній діяльності медичного спрямування. Як правило, вони виконували три функції одночасно – притулок для людей похилого віку, бідних та немічних; гостинний дім; лікарня.

Подальша доля місцевості навколо костелу св. Лаврентія докорінно змінилася влітку 1659 р., коли Ян Собеський, майбутній король Польщі, а поки що коронний хорунжий та Яворівський

староста, вирішив зробити його осередком лікування для своїх вояків. Він запросив до Львова ченців ордену Боніфратрів і вирішив спорудити монастир із госпіталем.

У війську тогочасної Польщі не існувало спеціальних медичних закладів для хворих і поранених. Цю функцію виконували монастирі. Особливу турботу виявляв чернечий орден Римо-Католицької Церкви – Боніфратрів («милосердні браття»), заснований у 1537 р. у Гранаді, Іспанія. Практично всі брати ордену працюють і зараз в лікарнях – або у монастирських, або у світських. Багато хто з них здобув медичну освіту. Лікарні Боніфратрів завжди були відомі унікальними методами траволікування, а також ефективною допомогою людям з нервовими зривами і психічними розладами. Під час військових дій багато братів ордену працювали у військових госпіталях.

Є припущення дослідника Богдана Януша, що Боніфратри самі звернулись до Яна Собеського з проханням посприяти фундації обителі через пріора Радецького (*Janus B, 1972*). Мабуть, факт особистого знайомства пріора Радецького з Яном Собеським зіграв вирішальну роль при підписанні фундаційного диплома 19 серпня 1659 р. про заснування обителі нового ордену. Цікаво, що ця подія збігалась з тридцятирічним ювілеєм самого фундатора.

Ян Собеський виділив значну суму грошей на спорудження нового мурованого монастиря для ченців і військового госпіталю при ньому. Згодом до фінансування будівництва залучилися магістрат міста Львова, архієпископ Іван Тарновський та капітул при Латинському соборі.

Збережена копія оригінального фундаційного привілею від 19 серпня 1659 р. про заснування госпіталю. У ньому записано: «Ян з Собешина Собеський, хорунжий Коронний. Староста Яворівський. Відомо цим моїм писанням, що я натхненню Божому і побожності моїй до Закону Отців Боніфратрів вчинити хочу. Бажаючи собі того, щоб дочасними, земними благами, які мені рука Божа дарувала, отримати вічне життя і благословення, яке опікунам убогих приготоване: Блаженний, хто дбає про вбогого, в день нещастя Господь порятує його. Задумав вже згадуваному Святому Закону і їх Конвенту у Львові, Шпиталь, в якому б творінню Предвічного і членам Христовим, тобто людям хворим [та] убогим [які] порятунку в здоров'ї потребують, служити

могли, закласти. У цьому моєму намірі, ясновельможний отець Ян Гарновський Архієпископ Львівський, абат Могилівський, церквицю на передмісті Галицькому Львівському, під титулом Святого Лаврентія побудовану використати дозволив. Тому я надаю суму 30.000 злотих польських, на маєтностях моїх дідичних Блудів і всіх прилеглостях у Воєводстві Волинському, повіті Луцькому на вічні часи Конвентові та Шпиталеві Отців Боніфратрів Монахів Ордену Іоанна Божого, тут у Львові при згаданому костелі, раніше фундованому зараз і на майбутнє записую.

Від цієї суми чиншу річного 2.000 і 100 злотих польських щороку трьома частинами платити їм я, наступники мої та всі дідичі та утримувачі згадуваних маєтків, і після мене згадувані наступники мої повинні будуть першу частину [виплачувати] на кожне свято Трьох Королів Святих злотих 700. Другу частину на Зелені свята. А третю частину на кожне святого Очищення Пресвятої Діви Марії [Стрітення], також злотих польських 700. А то за квотами Преложенного [настоятеля] зараз і потім будучого сказано і в книгах Коронних зазначено. Виплата цієї суми на найближче [свято] Трьох Королів відбутись має, на той час згаданих отців згаданого ордену і Конвенту та Шпиталю має бути 4 братів, 5-им має бути священик цього ордену та 8 хворих. Утримуючи бідних за Божою поміччю, уділяючи Святі Тайни та стежачи за здоров'ям тіла повинні будуть. Цей же священик зі згаданими братами раз в тиждень, кожного вівторка Св. Месу за прощення моїх гріхів в часі мого життя, а після моєї смерті заупокійну. [Месу] відправляти на вічні часи повинен буде. А якщо на цей день [вівторок] припаде Велике Святого, то [цю Месу] на наступний день відправити має... Діялося у Львові, дня 19 місяця серпня, Року Божого 1659. Ян Собеський, хорунжий Коронний, рукою власною» (*ЦДДА, ф. 52, опис 1., спр.1002, арк.1-4зв.*).

Таким чином, архівний документ свідчить, що 19 серпня 1659 р. коронний хорунжий, яворівський староста Ян Собеський заснував монастир і шпиталь св. Боніфратрів у м. Львові, фінансово забезпечивши цю фундацію своїми маєтками в селі Блудів Луцького повіту Волинського воєводства. Від 26 вересня 1659 р. львівський архієпископ Іван Терновський видав підтвердну грамоту цієї фундації. Також збережений оригінал про затвердження львівським архієпископом Іваном Гарновським щодо фундації Яна III Собеського від 17 серпня 1659 р. (*ЦДДА, ф. 52, оп. 1, спр. 1002, арк.5-6*).

За вищенаведеними документами видно, що на території, де сьогодні розташований Військово-медичний клінічний центр Західного регіону, з літа 1659 р. будувався шпиталь для убогих як військова лікарня. Далі фундатором було видано низку документів, якими він забезпечував економічну складову діяльності шпиталю та уточнення категорій осіб, яких приймали на лікування, особливу категорію складали військові (*ЦДІА, ф. 52, оп.1, спр. 1002, арк. 3-4*).

Друга половина XIX ст. відчутно збагатила відомостями історію шпиталю. Так, у «*Dodatku tygodniowym przy Gazecie Lwowskiej*» за 1856 р. Францішек Волянський надрукував підтверджувальний диплом Яна Собеського шпиталю Боніфратів у Львові. Цей перший з відомих нам друкований документ увібрав у себе значну частку фундаційного диплома 1659 р. водночас розширивши попередні привілеї шпиталю – право варити пиво, мед та горілку, вживати водопровідну воду на потреби лікарни тощо (*ЦДІА, ф. 52, оп.1, спр. 1002, арк. 8-9*).

Будівництво шпиталю відбувалося з 1688 р. до 1693 р. (за деякими джерелами – до 1695 року) (рис.2). Керівником шпиталю отців Боніфратів було призначено Людвіка Валеріана Алембека, львівського лікаря, оскільки було зрозуміло, що інституція вимагає лікарського нагляду, якого самі ченці надати не могли. Про першого лікаря Боніфратів відомо небагато. Належав до знаної львівської родини. Його дід, Йоганн Алембек, (за деякими джерелами – Альнпек), навчався у Вроцлаві, потім – в університеті Падуї, співпрацював зі львівським аптекарем Єронімом Вітембергерем. Був зарахований придворним лікарем Яна III, у 1695 р. отримав посаду ординатора шпиталю Боніфратів. У 1699 р. був обраний радником до міської ради Львова (*Стадник О., 2014, с. 50*).

У 1682 р. перпендикулярно до костелу було прибудовано невеликий монастирський будинок (рис.3). У 1688 р. відновились і більш масштабні будівельні роботи. Ян Собеський у цей час став королем Речі Посполитої Яном III (1674 – 1696), і будівництво набуло нової сили. За ним наглядав отець Казимир Гумневич. Новий проект костелу та шпиталю розробили королівський інженер Шарль Бенуа та капітан Адольф Бой із Гданська. На спорудження всього комплексу було витрачено близько 100 тис. злотих (*Дух О., 2010, с. 23*).

Рис.2. Сучасний стан будівлі

Рис.3. Давня будівля костелу

У 1694 р. король Ян III особисто оглянув близькі до завершення будівлі. Тоді ж, ймовірно за рішенням самого Собеського, було вирішено перетворити на частину шпиталю і сам костел, внутрішнє приміщення якого було поділено на два поверхи. Високу вежу, що прилягала до будівлі, було розібрано до рівня будинку. Навколо монастиря та костелу було влаштовано цвинтар. Закінчення спорудження комплексу датується 1696 роком. У тому ж році король Ян III Собеський помер. Пам'ять про нього залишилися у вигляді родинного герба Собеських, який розмістили над аркою входу до костелу з боку вулиці Личаківської, який зберігся до наших днів (рис.4). Протягом майже усього XVIII століття військовий госпіталь при монастирі надавав медичну допомогу солдатам та офіцерам.

30 червня 1783 року було видане розпорядження про закриття монастиря. До 1784-1785 років тривала суттєва реконструкція

будівель. Згодом тут почав діяти госпіталь для військових. При цьому жодних перебудов не було здійснено. У 1785 р., у часи окупації західноукраїнських земель Австро-Угорщиною, монастирську лікарню переформували у військовий госпіталь шляхом переміщення у приміщення Колегії Піярів, яка розташувалась неподалік (сучасна Львівська обласна клінічна лікарня). Слідуючи своєму прогресивному на той час антирелігійному курсу, Габсбурги провели низку секуляризаційних заходів, які стосувались здебільшого «неефективних» монастирських комплексів, суспільна користь від яких, на думку австрійців, була мізерною. До цього переліку потрапила і Колегія Піярів, де на той час залишалось 9 ченців. Навчальний заклад закрили і у 1785 році будівлю передали для створення госпіталю. У подальшому він набув статусу найбільш репрезентаційної лікувальної установи Львова. У 1890 р. добудовано третій поверх, 1897 р. було збудовано склад обладнання польових шпиталів (Гуменний В. 2017).

Старі споруди госпіталю на вулиці Личаківській у подальші роки зазнали незначної перебудови (рис.5). На фасаді костелу св. Лаврентія зберігся барельєф з написом «Charitas» («Милосердя») (рис. 6). Цікаво, що й до сьогодні середньовічні монастирські споруди входять у комплекс сучасного військового госпіталю, який розбудували у новітній період історії. Слушною є ремарка Віктора Гуменного, що це «рідкісний випадок в історії Львова, коли призначення будівлі відповідає її сучасному використанню» (<https://photo-lviv.in.ua/myloserdni-brattya-z-lychakivskoji-abo-istoriya-kostelu-sv-lavrentiya-i-monastyrya-bonifratriv/>).

Рис. 4. Перебудований вхід до костелу

Рис. 5. Фасад костелу

Рис.6. Барельєф на стіні шпиталю з написом «Милосердя»

Видатний український історик Іван Крип'якевич писав про середньовічні медичні установи: «Які там не були тодішні шпиталі, все таки вони були, і було їх немало, – німичні і старі, безпритульні і хорі могли знайти там безпечний захист. Справа шпиталів знаходила зрозуміння і підмогу в громадянстві, – свідоцтвом цього були великі легати (*пожертви*) на тисячі злотих, і численні дрібні жертви, що сипалися до пушок шпитальних «прошаків». Усе це свідчить про великий гуманітарний смисл, про високу культуру давнього українського громадянства. Можна б радіти, коли б і наша теперішня громада для ідеї шпиталю в новочаснім понятті показала таке саме розуміння, як і наші міщани 300 і 400 років тому» (*Крип'якевич І. 1930. ч. 1, с.15 – 19*). Хоча ці слова відносились автором до Середньовіччя – ми ж можемо їх застосувати й до пізніших часів, оскільки гуманізм наших попередників проявлявся в їхніх добрих справах.

Висновок. Таким чином, практично до кінця XVIII ст. опіка над хворими, попри на поступовий розвиток світської медицини, перебувала в руках духовних осіб чи добродійців. Історію військової медицини в Галичині слід розпочати з історії виникнення та розвитку фундації Яна Собеського – костелу святого Лаврентія та монастиря отців Боніфратрів. Після переможного завершення сучасної російсько-української війни варто провести реставраційні роботи у храмі святого Лаврентія та створити спочатку виставку, а потім і музей з історії військової медицини України.

Використані посилання

- Вуйцик В., Липка Р. (1987). Зустріч зі Львовом. Львів: Каменярь. 75 с.
- Грюневег М. (1980). Опис Львова. Переклад з нім. Я. Ісасвич. Львів. 113 с.
- Гуменний В. (2017). «Милосердні браття» з Личаківської, або історія костелу Св. Лаврентія і монастиря Боніфратрів. URL: <https://photoIviv.in/ua/ar.7>.
- Дух О. (2010). Церква св. Лаврентія. Енциклопедія Львова, за ред. А. Козицького. Львів: Літопис, 2010. Т. 3. С. 520-522.
- Качор І., Качор Л. (2004). Львів крізь віки. Львів: Центр Європи. 207 с.
- Крип'якевич І. Українські шпитали у Львові 16-18 ст. Лікарський вісник. 1930. Ч. 1. С. 15-19.
- Потимко О. (2006). Львівський шпиталь Св. Духа в історіографії. Наукові зошити історичного факультету Львівського університету. Вип. 8, ч. 1. Львів. С. 93-108.
- Потимко О. (2012). Розвиток медицини у Львові в XIV-XVIII столітті: література, проблеми, дискусії. Львів. 214 с.
- Стадник О. (2014). Ретроспективний огляд інституцій соціального захисту в Галичині. Український вісник медико-соціальної експертизи. № 3 (13), С. 47-67.
- Центральний державний історичний архів України у м. Львові, ф. 52 «Магістрат м. Львова», оп. 1, спр.1002 (почата 1659 р., закінчена 1754 р.).
- Чернов В. (2003). Середньовічний Львів: аптекарі та лікарні. Аптека Галицька, Львів, № 16 (109), С. 29-31.
- Шишка О. (2002). Наше місто Львів: Посібник до курсу «Львівознавство» Частина 1. С. 95.
- Janys B. (1972). Nieznany Kościół św. Wawrzyńca przy szpitalu Bonifratrów we Lwowie. № 12. S. 188-193.

References

Central State Historical Archive of Ukraine in Lviv. F. 52 «Magistrate of Lviv»: Privileges, decrees, gift notes, and other documents on the foundation of the monastery and the hospital of the Order of Bonifrats. v.1002 (started 1659, finished 1754).

Chernov V. (2003). Medieval Lviv: pharmacists and hospitals. Pharmacy Halytska. Lviv № 16 (109). С 29-31.

Dukh O. (2010). Church of St. Lawrence. Encyclopedia of Lviv. Edited by A. Kozystykyi. Lviv: Chronicle, 2010. V.3. P. 520-522.

Grünweg M. (1980). Description of Lviv city. Translation from German by Y. Isaevych. Lviv. October. 113 p.

Humennyi V. (2017). «Merciful Brothers» from Lychakivska, or the history of the Church of St. Lawrence and the Bonifratry Monastery. URL: <https://photoIviv.in/ua/ap.7>.

Janyś B. (1972). Nieznany Kościół św. Wawrzyńca przy szpitalu Bonifratrów we Lwowie. № 12. S. 188-193.

Kachor I., Kachor L. (2004) Lviv through the ages. Lviv: Centre of Europe. 207 p.
Krypyakevich I. Ukrainian hospitals in Lviv in the 16th-18th centuries. Medical Journal. 1930. Part 1. P. 15-19.

Potimko O. (2006). Lviv Hospital of St. Spirit in historiography. Scientific notebooks of the Faculty of History Lviv University. Iss. 8. P. 1. P. 93-108.

Shishka O. (2002). Our city of Lviv: Guide to the course «Lviv studies». Part 1. 95 p.

Stadnyk O. (2014). Retrospective review of social protection institutions in Galicia. Ukrainian Bulletin of Medical and Social Expertise. № 3 (13), P. 47-67.

Vuytsyk V., Lyпка R. (1987). Meeting with Lviv. Lviv: Kameniar. P. 75.

Ilnytskyi L., Knyhnytskyi V., Pashkovskyi Y.

THE ANCIENT HISTORY OF THE LVIV MILITARY HOSPITAL

The medieval history of the present Military Medical Clinical Center of the Western Operational Command of the Armed Forces of Ukraine is studied. It has been determined that the architectural complex among the modern buildings of the complex preserved medieval architectural monuments, which require detailed study, restoration, and conservation measures. These include the Church of St. Lawrence, the monastery, and the hospital of the Bonifrats – a complex of sacred buildings that are historical and cultural monuments, as well as the origins of the modern hospital. Jan Sobieski, who was at the time the crown priest, governor of Javoriv, and afterwards the King of Poland, signed the paper establishing the hospital that was discovered in the archives on August 19, 1659. It is proposed to create a museum of regional military medicine within the cathedral of St. Lawrence. It is highlighted that, under the conditions of the Russian-Ukrainian war, the hospital's military doctors perform a crucial role in the rescue and rehabilitation of heroically wounded men of the Ukrainian Armed Forces.

Practically until the end of the 18th century, the care of the sick, despite the gradual development of secular medicine, was in the hands of clergy or benefactors. The history of military medicine in Galicia should begin with the history of the origin and development of Jan Sobieski's foundation - the church of St. Lawrence and the monastery of the Bonifratre fathers. After the victorious end of the modern Russian-Ukrainian war, it is worth carrying out restoration work in the church of St. Lawrence and creating first an exhibition, and then a museum on the history of military medicine of Ukraine.

Keywords: Lviv Military Hospital, Jan Sobieski, medieval history, Church of Bonifrats, history of military medicine.